

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра практики англійської мови

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
СЕНСОРНА ЛІНГВІСТИКА

підготовки магістра

спеціальності 035 Філологія

освітньо-професійної програми Мова і література (англійська). Переклад

Силабус навчальної дисципліни «СЕНСОРНА ЛІНГВІСТИКА» підготовки магістра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньо-професійною програмою Мова і література (англійська). Переклад.

Розробник: Коляда Еліна Калениківна, кандидат філологічних наук, професор кафедри практики англійської мови.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри практики англійської мови (протокол № 1 від 31 серпня 2020 р.).

Завідувач кафедри: Коляда Е. К.

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (англійська). Переклад Магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 90 год. /3 кредити		Рік навчання 1
		Семестр 2-ий
		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 10 год.
		Самостійна робота 64 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації 6 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		Англійська

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Зочна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (англійська). Переклад Магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 90 год. / 3 кредити		Рік навчання 1
		Семестр 2-ий
		Лекції 2 год.
		Практичні (семінарські) 4 год.
		Самостійна робота 72 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації 12 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		Англійська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Коляда Еліна Калениківна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	професор кафедри практики англійської мови
Посада	професор, завідувач кафедри практики англійської мови
Контактна інформація	м.т. (050)6874052
	kolyada@eenu.edu.ua, eliakoliada@gmail.com
Дні занять	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi Очні консультації: у робочі дні (за попередньою домовленістю). Запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Навчальна дисципліна «Сенсорна лінгвістика» призначена для студентів другого (магістерського) рівня 1 року денної та заочної форм навчання факультету іноземної філології. Сенсорна лінгвістика – царина мовознавства, що вивчає мову перцепції, вербальної репрезентації фізіологічних показників п'яти органів чуття: зору, слуху, смаку, нюху, дотику. **Предметом** дослідження є об'єктивація спектра сенсорних відчуттів мовними засобами різних рівнів, де лексичний рівень є найбільш значимим.

2. Пререквізити.

Теоретичною базою вивчення дисципліни «Сенсорна лінгвістика» є попередні навчальні дисципліни: «Лексикологія», «Лексична семантика», «Стилістика», «Лінгвістика тексту», «Когнітивна лінгвістика», «Мультимодальна лінгвістика», «Лінгвопоестологічний аналіз художнього дискурсу». **Постреквізити.** Основні положення навчальної дисципліни застосовуватимуться при вивченні таких дисциплін, як «Новітні тенденції сучасної лінгвістики», «Аналіз художнього тексту», «Когнітивний аналіз медіадискурсу».

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Мета полягає в дослідженні мовного відображення чуттєвого сприйняття об'єктивної дійсності з урахуванням семантичного, когнітивного, дискурсивного й лінгвоперсонологічного підходів.

Основні завдання:

- 1) ознайомити студентів з історією виникнення та теоретичними засадами сенсорної лінгвістики;
- 2) простежити взаємозв'язок чуттєвого сприйняття, мислення і мови;
- 3) висвітлити вербальні засоби вираження поняттєвої сфери чуттєвого сприйняття;
- 4) схарактеризувати стереотип як форму об'єктивації сенсорного фрагменту мовної картини світу;
- 5) розглянути функціонування лексичних засобів об'єктивації базових зорових, слухових, густативних, ольфакторних і тактильних сенсорних відчуттів в авторському мовленні;
- 6) розкрити когнітивно-прагматичний потенціал сенсорної лексики в художньому дискурсі.

4. Результати навчання (компетентності).

Після вивчення навчальної дисципліни студенти будуть **знати**: основні поняття й терміни з галузі сенсорної лінгвістики; взаємозв'язок чуттєвого сприйняття, мислення і мови; концепції, розроблені вітчизняними та зарубіжними науковцями, що визначають місце і статус сенсорної лексики у системі мови; методи дослідження сенсорної лексики; різночастиномовні вербалізатори чуттєвого сприйняття, представлені іменниками,

прикметниками, дієсловами, прислівниками, **вміти:** користуватися термінологією вивченої дисципліни, аналізувати сенсоризми в семантичному, когнітивному, дискурсивному й лінгвоперсонологічному аспектах.

5. Структура навчальної дисципліни.

Таблиця 2 (Денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. The Origin and Essence of Sensory Linguistics							
Тема 1. The Scope of Sensory Linguistics.	17	2	2		12	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 2. The Basic Concepts of Sensory Linguistics.	17	2	2		12	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 3. The Five Senses Folk Model.	19	2	2		14	1	ДС + ДБ + РК / 10
Разом за модулем 1	53	12	6		38	3	20
Змістовий модуль 2. Perception, Mind and Language							
Тема 4. Sensory Semiotics.	17	2	2		12	1	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 5. Synesthesia and Metaphor.	20	2	2		14	2	ДС + ДБ + РК / 10
Разом за модулем 2	37	8	4		26	3	20
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота 1							Т / 30
Модульна контрольна робота 2							Т / 30
Всього годин / балів	90	10	10		64	6	100

Таблиця 2а (Заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. The Origin and Essence of Sensory Linguistics							
Тема 1. The Scope of Sensory Linguistics.	18	2			14	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 2. The Basic Concepts of Sensory Linguistics.	18		2		14	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 3. The Five Senses Folk Model.	16				14	2	ДС + ДБ + РК / 10
Разом за модулем 1	52	2	2		42	6	20

Змістовий модуль 2. Perception, Mind and Language							
Тема 4. Sensory Semiotics.	16				14	2	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 5. Synesthesia and Metaphor.	22		2		16	4	ДС + ДБ + РК / 10
Разом за модулем 2	38		2		30	6	20
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота 1							Г / 30
Модульна контрольна робота 2							Г / 30
Всього годин / балів	90	2	4		72	12	100

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Таблиця 3

Тема	Кількість годин		Питання для самостійного опрацювання
	денна форма	заочна форма	
Тема 1. The Scope of Sensory Linguistics.	12	14	Theories of Perception; The Role of Concepts in Perception; The Impact of Emotion on Perception.
Тема 2. The Basic Concepts of Sensory Linguistics.	12	14	Sensory Modalities; Adjectives Qualifying Individuals' Perceptions; Perception Verbs and the Conceptualization of the Senses; Conceptual Metaphor Theory; Perception Meanings in Discourse.
Тема 3. The Five Senses Folk Model.	14	14	Sensing and Understanding; Perception and Cognition; The Effect of Culture on Perception and Cognition; Sensory Perceptions, Cognition and Language Use; Sensory Perceptions in Human Communication.
Тема 4. Sensory Semiotics.	12	14	Depicting Sensory Perceptions with Icons; Identifying Perceptual Qualities with Indices; Identifying Perceptual Qualities with Arbitrary Symbols.
Тема 5. Synesthesia and Metaphor.	14	16	Primary Metaphor; Metonymy; Canonical Synesthesia and Metaphor; Synesthetic Metaphors.
Разом:	64	72	

IV. Політика дисципліни

Політика щодо оцінювання. При вивченні навчальної дисципліни «Сенсорна лінгвістика» студент виконує завдання згідно з навчальним планом та відповідно до силабусу.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за два змістових модулі, становить 40.

Якщо студент хоче покращити бал за змістові модулі, він/вона може підготувати й захистити презентацію на одну із вивчених тем (на вибір).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування тощо) навчання може відбуватися в он-лайн режимі за попереднім погодженням із викладачем.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо студент відсутній на практичному занятті, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача.

Завдання, які студент виконує із порушенням термінів здачі без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

Політика щодо академічної доброчесності. Жодна форма порушення академічної доброчесності не толерується.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється лектором. Модульна контрольна робота проводиться наприкінці вивчення змістового модуля. Відсутність студента на модульній контрольній роботі оцінюється в «0» балів. Повторне написання модульної контрольної роботи для студента можливе за умови його/її відсутності з поважної причини. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за модульну контрольну роботу в межах змістового модуля, становить 30. Максимальна кількість балів за модульний контроль після написання двох модульних контрольних робіт – 60.

Рівень знань студента за поточний і модульний контроль оцінюється в балах, фіксується у журналі після вивчення кожного змістового модуля. Підсумкова оцінка за національною шкалою заноситься в залікову відомість.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки студент може добрати бали, написавши реферат на одну із вивчених тем.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основний перелік:

1. Ботвінко-Ботюк О., Коляда Е. Сенсорна лексика як засіб образотворення в поезії Маргот Озборн / О. Ботвінко-Ботюк, Е. Коляда, Т. Мусійчук // Україна – Канада: сучасні наукові студії : кол. моногр.: у 3-х кн. Кн. 2. – Луцьк, 2018. – С. 40–48.
2. Ігнат'єва С. Є. Функціональні окреслення сенсорної лексики у щоденниковому дискурсі / С. Є. Ігнат'єва // Вісник Запорізького національного ун-ту : Філологічні науки. – 2012. – № 1. – С. 207–211.
3. Семашко Т.Ф. Мовні стереотипи із сенсорним компонентом в українській лінгвокультурі : монографія / Т. Ф. Семашко; за ред. Н. В. Слухай. – К. : Арт Економі, 2016. – 480 с.
4. Харченко В. К. Лингвосенсорика : Фундаментальные и прикладные аспекты / В. К. Харченко. – М. : Либроком, 2012. – 216 с.
5. Яблонська Т. Сенсорна лексика як вербальна актуалізація понятійної сфери «чуттєве сприйняття» в сучасній українській мові / Т. М. Яблонська // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки. – 2014. – Вип. 35. – С. 82–84.
6. Winter, B. Sensory Linguistics. Language, perception and metaphor / Bodo Winter. – Amsterdam/Philadelphia : John Benjamins Publishing Company 2019. – 289 p.

Додатковий перелік:

7. Болдырев Н. Н. Концептуальное пространство когнитивной лингвистики / Н. Н. Болдырев // Вопросы когнитивной лингвистики. – 2004. – № 1 – С. 18–36.
8. Кондильяк Э. Б. Трактат об ощущениях / Э. Б. Кондильяк. – М. : Либроком, 2012. – 252 с.
9. Макарова О. В. Лингво-когнитивный аспект высказываний, репрезентирующих фрейм вкуса в современном русском языке: автореф. дисс. на соискание учён. степени канд. филол. наук : 10.02.01 «Русский язык» / Ольга Владимировна Макарова. – Барнаул, 2007. – 21 с.
10. Мелько Х. Б. Структурні типи синестетичних словосполучень у постмодерністських творах / Х. Б. Мелько // Вісник студентського наукового товариства Горлівського держ. пед. ун. іноз. мов. – Горлівка, 2008. – Вип. 10. – С. 75-78.
11. Мелько Х. Б. Національно-культурна семантика синестетичних колоронімів в англійській та українській мовах / Х. Б. Мелько // Матеріали звітно-наук. конференції “Мови і соціум”. – К. : Мир, 2008. – С. 35-39.
12. Мелько Х. Б. Структурні типи синестетичних конструкцій у постмодерністських творах / Х. Б. Мелько // Записки з романо-германської філології : зб. наук. статей. – Одеса : Фенікс, 2009. – Вип. 24. – С. 130-139.
13. Мелько Х. Б. Функціонування синестетичних одиниць у художньому тексті: лінгвостилістичний ракурс / Х. Б. Мелько // Матеріали Міжнар. наук.

конф. “Сучасні проблеми германістики в Україні”. – Дрогобич, 2009. – С. 548-556.

14. Мелько Х. Б. Функціональне призначення тактильної лексики в українському та англійському художньому мовленні (зіставний аспект) / Х. Б. Мелько // Проблеми зіставної семантики : зб. наук. статей. – Вип. 9. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2009. – С. 225-228.

15. Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно–дискурсивній парадигмі лінгвістики : монографія / А. М. Приходько. – Запоріжжя : Прем’єр, 2008. – 332 с.

16. Ставицька Л.О. Асоціативне поле запаху в сучасній українській мовній свідомості (гендерний аспект) // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. Серия Филология. – 2006. – Т.18 (57), № 1. – С. 216 – 220.

17. Тулюлюк К. Лінгвопрагматика сенсоризмів у гендерному вимірі (на матеріалі англійськомовної прози початку ХХ століття) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Катерина Василівна Тулюлюк ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці, 2016. – 20 с.

18. Bagli, M. Tastes we've lived by: Taste metaphors in English / Marco Bagli // Textus. – 2017. – # 30. – Pp. 33–48.

Інтернет-ресурси

19. Bagli, M. Salt, taste and the conceptualization of intelligence. Blog post per il Mapping Metaphor Project dell'Università di Glasgow, Scotland, 2016. [Електронний ресурс]. – Назва з екрану. – Режим доступу: <http://blogs.arts.gla.ac.uk/metaphor/?m=201603>